

Реферат на тему: "Життя та творчість Шарлоти Бронте"

Шарлотта Бронте

РЕФЕРАТ

на тему:

"ЖИТТЄВИЙ І ТВОРЧИЙ ШЛЯХ

ШАРЛОТТИ БРОНТЕ"

Шарлотта Бронте народилась в 1816 году в небагатій сім'ї, ставши третьою дитиною з шести. Двоє сестер Шарлотти померли, а четверо інших дітей в дуже ранньому віці почали писати казки і оповідання, населяючи їх власними іграшками і вигаданими персонажами. Шкільні роки Бронте, проведені в інтернаті для дівчаток, стали матеріалом для багатьох її романів і оповідань: бідна дівчинка зазнала багато лиха, через свою сильну близорукість, ірландський акцент і бідний одяг.

У 1842 р. Шарлотта й Емілія поїхали в Брюссель і потрапили в бельгійський пансіон, сподіваючись у досконалості опанувати французькою мовою. Це був задум Шарлотти. У них не було грошей, щоб платити за навчання, але вони узялися викладати англійська мова ученицям пансіону. Навчання в пансіоні очолював Костянтин Еже, чоловік начальниці, дуже освічена людина, знавець літератури. Він по першому ж французькому творі, написаному молодими англійками, зрозумів їхню обдарованість і пророчив їй письменницьку славу. Його порада Шарлотті і віра в її талант стали для неї величезною підтримкою. Їй випало нещастя полюбити мсьє Еже — одруженої людини. Звичайно, це була піднесена любов, більше схожа на дружбу. Але мадам Еже улаштувала грандіозний скандал чоловіку і молодій учительці, зажадала її від'їзду.

У дуже переломленому виді ця трагічна любов відбилася в романі "Джен Ейр", в історії містера Рочестера, прикутого навек до неврівноваженій і злій істоті. Навіть сама його зовнішність — масивний квадратне чоло, тверді обриси губ і підборіддя — повторювала в якийсь мері риси мсьє Еже.

Сестри Бронте намагалися відкрити свій пансіон для дівчинок. Саме для цього вони одержали утворення в Брюсселеві. Їм також хотілося не розлучатися більше, не працювати гувернантками в різних кінцях Англії, а жити і трудитися разом. У них були всі дані для задуманого підприємства: педагогічний досвід, утворення, бездоганне знання французької мови. Але в них не було ні грошей, ні зв'язків, і ніхто не приїхав учитися в похмурий і бідно обставлений пасторський будинок на цвинтар.

У 1846 р. сестрам Бронте удалося нарешті видати збірник своїх віршів. Вони виступили під псевдонімом братів Белл. У 1847 р. вони послали (під тим же псевдонімом) лондонським видавцям свої романи. Романи Емілії ("Грозовий перевал") і Ганни ("Агнес Грій") минулого прийняті до друку, роман Шарлотти "Учитель" —

відкинутий. Але вона вже працювала над другою книгою, і наприкінці 1847 р. роман "Джен Ейр" побачив світло і мав великий успіх. Але слава не принесла трьом увядаючим дівчинам щастя. Їхньої сили були вже надламані позбавленнями і непосильною працею. Любий брат Бренуелл гинув від туберкульозу. Від нього заразилася спочатку що віддано доглядала за ним Емілія, потім — Ганна. Усі вони вмерли протягом 1849 року. Шарлотта залишилася одна з дратівливим сліпим батьком, без милих супутниць, з якими звикла поділятися кожною думкою.

Вона працювала над своїми новими книгами. Наприкінці 1849 р. вийшов роман "Шерли" — про рух луддитів. Він був навіяний живими враженнями від розгоравшогося чартистського руху. У 1853 р. був опублікований роман "Вільєтт", найбільше автобіографічний: у ньому відтворена обстановка бельгійського пансіону, з яким було зв'язано стільки спогадів.

У будинку Патрика Бронте з'явився новий мешканець — молодий священик Артур Белл Николе. Його призначили помічником осліплого батька Шарлотти. Новий пастор закохався в прославлену романістку, просив її руки. Але Патрик Бронте не хотів і чути про цей шлюб. Він не заважав своїм дочкам писати, пишався їхньою літературною популярністю, але не допускав і думки про їхнє заміжжя. Відкинутий шанувальник вирішив стати місіонером і виїхати в Індію. Шарлотта простилася з ним у хвіртки і помітила, що він плаче. Цього вона не витримала, наздогнала його і сказала, що буде його дружиною. Він так і залишився в містечку Хеворт, у пасторському будинку. Заміжжя 38-літньої Шарлотти було недовгим: через рік, у 1855, вона померла від передчасних пологів.

Патрік Бронте просив подругу дочки, відому романістку Е. Гаскелл, написати про Шарлотту книгу. Вона взялася за це з властивою їй сумлінністю: відвідала всі місця, де довелося жити і працювати Шарлотті, побувала й у Брюсселеві, де бачилася із сімейством Еже. У 1857 р. з'явилася її правдива і сильна книга "Життя Шарлотти Бронте".

Надзвичайний успіх роману "Джейн Ейр" пояснюється тією сміливістю, з яким письменниця малює почуття любові; навіть передові письменники-чоловіки тієї епохи (Диккенс і Теккереї) не зважувалися на таке зображення. Тим більше несподіваним для англійської публіки був голос справжньої пристрасті, що пролунала на сторінках роману, написаного жінкою, провінційною гувернанткою. У Рочестера це пристрасть, що змитає всі перешкоди, у Джен — пристрасть, що вступила у боротьбу з загостреним почуттям боргу. Сюжет роману зв'язаний із тривалою романтичною традицією: він не дуже правдоподібний, хоча в цьому приховано і своєрідна чарівність. Позначилося читання готичних романів і добуток романтиків. Замок Рочестера, що ховає похмуру таємницю, раптові появи жахливої жінки, перервана весілля, отримане героїнею багата спадщина, пожежа, у якому гине дружина Рочестера і його замок, нарешті, щасливий кінець — усе це цілком відповідає канонам захоплюючого, романтичного роману. В образі Рочестера явно відчувуються байронічні риси.

Але Шарлотта Бронте залишається реалісткою в самому головному — у правдивому

і типовому зображенні соціального середовища, соціальних відносин і людських характерів. Дочка священика, вона не зупинилася перед убивчою сатирою на духовництво. Найбільш відразливий і гротескний образ у романі — священик Броклхерст, "попечитель" і, по суті, убивця дівчинок-сиріт у Ловудской школі. Ідеалізовані образи священиків, лагідних і далеких користі, що наводнювали викторианську літературу, відкинуті Шарлоттой Бронте, добре знала клерикальне середовище. У ній вона зустрічала два типи священиків — суворих фанатиків і сімейних деспотів (такий був її батько) і лицемірів, прикриваючих благочестивими фразами свою прихильність до земних благ. Обидва ці типу виведені в її романі. Молодий пастор Сент-Джон наділений красою і чеснотою, вірністю релігійному боргу; але, власне кажучи, це педант і фанатик, що приносить у жертву всі живі почуття і людські відносини. Письменниця тонко помічає навіть відтінок сухого егоїстичного розрахунку в ідеалах і вимогах Сент-Джона, у його міркуваннях про вищий християнський борг: пропонуючи Джен Ейр шлюб без любові і спільну місіонерську діяльність в Індії, він прагне придбати покірну і покірливу подругу, майже рабіню. Недарма Джен Ейр відповідає йому гнівною відповіддю: вона бачила і випробувала сама дійсну любов і, хоча бігла від її, тепер застрахована від холодних догматів, що принижують людське почуття. Земна пристрасть і земне щастя залучають її, а не самогубне місіонерське служіння. У пориві гніву вона говорить Сент-Джону, що нехтує і його самого і його любов. Скільки сміливості потрібно було молодій письменниці, дочці пастора, щоб відкрито повстати проти релігійних ідеалів самозречення, проти традиційного (і в основі своєї шовіністичного) прославляння британського місіонерства! Настільки ж нещадна Шарлотта Бронте і до будь-яких проявів накопичення, преклоніння перед грошима. Жахлива історія шлюбу, превратившегося для містера Рочестера в безвихідну трагедію: спочатку, у юності, він стає жертвою мерзеної торгашеської угоди між двома багатими родинами, що сховали від нього щиросердечну хворобу нареченої; потім він виявляється прив'язаним на все життя до невилгою хворий, помішаної жінці. Письменниця виступає тут проти англійських державних законів про шлюб, починає суперечку, що продовжать такі колоси, як Голсуорсі і Шоу. Фінал роману, коли Джен Ейр повертається до покаліченого, осліплого, збіднілому містеру Рочестеру і приносить йому допомога і розрада, перетворюється у своєрідний апофеоз героїні. Світло жертвовного служіння Джен Ейр улюбленому людині, а також уміння письменниці передати розжарення пристрастей, глибину виникаючих у героїв питань і переживань знімають той відтінок солодкуватості і фальші, що був звичайно присущ happy end, щасливому кінцю викторианського роману.

Отже, в романі "Джейн Ейр" (1847) письменниця піддала різкій критиці державні установи, показала правдиву картину системи освіти і положення соціально незахищених верств.

Романи Ш.Бронте вважають варіаціями автобіографії.

Критика ханжески лицемірної і жорстокої англійської буржуазії в романах Шарлотти Бронте зберегла усе своє значення і для сучасного читача.

Використана література

1. Хрестоматія світової літератури. — К., 1999.
2. Зарубіжна література XIX століття. — К., 1992.
3. Літературна енциклопедія. — М., 1989.
4. Українська та зарубіжна культура. — К., 2000.